

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН,
УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ТУРИЗМУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

і контрольні завдання до виконання практичних занять

з дисципліни	ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
для студентів	1 курсу
підготовки	другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальності	073 «Менеджмент»
освітньо-професійної програми	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
факультету	Міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Методичні рекомендації до виконання практичних занять з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» підготовки фахівців на другому (магістерському) рівні вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

РОЗРОБНИК: Пляскіна А.І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту, маркетингу і туризму

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу, туризму

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Руслан НАБОКА

Узгоджено з навчально-методичним відділом

Реєстраційний номер №_____.

Вступ

Інвестування – складова процесу економічної діяльності, нерозривно пов'язана з функціонуванням ринку капіталів. Знання та розуміння закономірностей процесу ефективного вкладення капіталу дає змогу успішно здійснювати виробничу та фінансову діяльність, раціонально використовувати матеріальні, фінансові та трудові ресурси підприємств.

Інвестиційний менеджмент як предмет вивчення є комплексом методичних і практичних прийомів управління капіталом з метою його постійного збільшення в умовах безперервної зміни зовнішніх і внутрішніх умов.

Інвестиційний менеджмент – процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності підприємства. Головна мета інвестиційного менеджменту – забезпечення найбільш ефективних шляхів здійснення реальних інвестицій.

Методичні вказівки призначені для практичних і семінарських занять у студентських групах під керівництвом викладача. Окремі завдання за вказівкою викладача студенти можуть виконувати поза навчальною аудиторією з наступною перевіркою правильності розв'язання задач на практичних заняттях.

Для перевірки знань студентів з теоретичних та інформаційних тем підготовлені завдання для програмного контролю (тести), запитання для самоперевірки знань, а також запитання для контрольних робіт.

Прикладні теми курсу наведені у вигляді розрахункових завдань. Завдання складені так, щоб дати студентам можливість глибоко вивчити теоретико-методологічні та соціально-економічні питання інвестування, навчити методам фінансових розрахунків інвестиційних програм і проектів, аналізу ефективності інвестиційної діяльності.

Для забезпечення організації індивідуальної роботи наводиться рекомендована тематика рефератів для їх підготовки та дискусійного обговорення студентами.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ №1, 2

Тема: *Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності*

Аудиторний час – 4 год.

Питання для обговорення

1. Яка головна мета інвестування?
2. Як називається сукупність практичних дій щодо реалізації інвестицій?
3. Що відноситься до власних джерел інвестування?
4. Що розуміється під поняттям споживчі інвестиції?
5. Що розуміється під поняттям реальні інвестиції ?
6. Що розуміється під поняттям фінансові інвестиції?
7. Яке визначення поняття інвестицій застосовується в економічній літературі Заходу.
8. Чому з економічної точки зору вкладення в людський фактор не відрізняються від вкладень на придбання основних виробничих фондів?
9. Які основні законодавчі документи про інвестиції та інвестиційну діяльність.
10. Яка різниця між прямими і непрямими інвестиціями?
11. Які фактори впливають на обсяг інвестицій?
12. Яка різниця між інвестиційною та інноваційною політикою?
13. Що розуміється під поняттям дезінвестиції?
14. Що розуміється під поняттям меркантильні інвестиції?

Завдання 1

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

№	Термін		Визначення
1	Інвестиції	А	Вкладання коштів (фінансування) у конкретний проект довгострокового використання, тобто у засоби виробництва
2	Інвестор	Б	Вид реальних інвестицій
3	Реальні інвестиції	В	Відношення обсягу інвестицій до валового національного продукту або валового внутрішнього продукту
4	Інвестиції оновлення	Г	Усі напрями вкладання коштів, що забезпечують одержання прибутку
5	Норма інвестицій	Д	Відношення валових інвестицій в основний капітал до приросту ВВП за той же період
6	Коефіцієнт приросту капіталоемкості	Є	Являє собою приріст основних фондів, матеріально-технічних запасів, невиробничих фондів
7	Показник	Ж	Вкладення коштів в людський фактор

	нагромадження		
8	Нематеріальні інвестиції	З	Повторні вкладення, що діють шляхом зв'язування знов одержаних коштів, направляючи їх на купівлю або виготовлення нових засобів виробництва
9	Реінвестиції	К	Являє собою сукупну вартість вироблених товарів і наданих послуг як у межах країни, так і за її межами
10	Брутто-інвестиції	Л	Особа, що фінансує проект
11	Валовий національний продукт	М	Являють собою разом інвестиції оновлення і інвестиції розширення
12	Валовий внутрішній продукт	Н	Сума вкладень, яка складається з прямих початкових і повторних вкладень
13	Валові інвестиції	П	Сукупність практичних дій, щодо реалізації інвестицій
14	Інвестиційна діяльність	Р	Єдність фінансових, трудових, матеріально-технічних та інноваційних ресурсів
15	Інвестиційний процес	С	Являє собою сукупну вартість вироблених товарів і наданих послуг у межах країни
16	Інвестиції можливі лише тоді, коли...	Т	Сума заощаджень приватних і держаних секторів
17	Національні заощадження	У	Повний дохід держави – поточне споживання
18	Державні заощадження	Ф	Споживання відкладено на майбутнє
19	Коефіцієнт національних заощаджень	Х	Реалізація результатів вкладання коштів у наукові дослідження
20	Інновації	Ц	Відсоткове відношення заощаджень до ВВП

Завдання 2

Ознаки класифікації інвестицій Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

№	Термін		Визначення
1	За об'єктами вкладання	А	Високо-ризикові, мало ризикові коштів
2	За характером участі в	Б	Приватні, державні, спільні інвестуванні
3	За періодом інвестування	В	Реальні, фінансові
4	За формами власності	Г	Прямі, непрямі інвестора
5	За територіальною ознакою	Д	Короткотермінові, середньо термінові, довготермінові, безтермінові
6	За ступенем ризику	Є	Внутрішньодержавні, закордонні

Завдання 3

1. Визначте цільове використання головних джерел фінансування.
2. Розподілити джерела на власні, позичкові та залучені.

Головні джерела фінансових ресурсів інвестування та їх цільове (переважне) використання

Джерела	Використання		
	інвестиції	споживання	резерв
Прибуток (чистий)			
МВР			
Амортизаційні відрахування			
Пайові внески (статутний чи акціонерний капітал)			
Страхові внески та внески до пенсійного			
Кошти від розміщення власних цінних паперів та реалізації паперів інших			
Кредиторська заборгованість			
Кредити та позики			
Спонсорство			
Державні субсидії			

Мобілізація внутрішніх ресурсів (МВР) - прибуток, одержаний від реалізації основних фондів, іншого майна, відходів виробництва, нематеріальних активів. МВР = виручка від реалізації – витрати на цю реалізацію.

Кредиторська заборгованість (кошти, що прирівнюються до власних) – заборгованість постачальникам за відвантажені товари, термін оплати яких ще не настав, перехідна заборгованість бюджету.

Спонсорство - юридичні, фізичні особи, що надають підтримку в інвестуванні проектів, підтримується державою, не підлягає оподаткуванню.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3, 4

Тема: *Інвестиційна привабливість: оцінка та прогнозування*

Аудиторний час – 4 год.

Питання для обговорення:

1. На якому етапі розглядають особливості взаємовідносин із місцевим законодавством (зонування території, будівельні кодекси, умови охорони довкілля) та проробляють різні варіанти реалізації проекту?

2. Хто приймає остаточне рішення про здійснення проекту ?
3. Коли відбувається вибір місця, визначаються основні конструкційні проектні параметри, вирішуються питання довгострокового фінансування?
4. Чи може процедура торгів змінюватися залежно від замовника, типу об'єкта і країни?
5. Що визначає складність і функціональний характер проекту?
6. Скільки процентів при новому будівництві припадає від загальної вартості проекту на фазу проектування?
7. Яка складова в інвестиційному процесі є основною?

Завдання 1

Підберіть до кожного терміна в правому стовпчику визначення з лівого

№	Визначення	Етапи
1	Початковий етап, на якому визначають необхідність майбутнього проекту і приймають попереднє інвестиційне рішення.	6
2	Процес будівництва	8
3	Процедура торгів і вибір генерального підрядчика	Концептуальна стадія
4	Остаточне прийняття інвестиційного рішення і попередні фінансові домовленості	7
5	Проектування (розробка проекту)	3
6	Здійснюють початкові оцінки витрат і вивчають альтернативні варіанти конструктивних особливостей проекту і будівельного майданчика	4
7	На цьому етапі здійснюють аналіз ринку (умов конкуренції та попиту), технічних характеристик майбутнього проекту, наявних ресурсів, механізму державного регулювання інвестицій	Вивчення імовірних варіантів (2)
8	Підготовка будівельних креслень і специфікацій	5
9	Заключна інспекція (прийняття об'єкта)	9
10	Послуги щодо навчання і управління персоналу побудованого об'єкта	1

Завдання 2

Підприємство планує придбати промислове устаткування, при цьому первісні витрати оцінюються в розмірі 600 тис. грн. Протягом першого року планується інвестувати додатково 230 тис. грн. (у приріст оборотного капіталу). Грошовий приплив планується в розмірі 115 тис. грн. за рік. Ліквідаційна вартість устаткування через 10 років становитиме 100 тис. грн. Визначте поточну вартість

грошових потоків щорічно й економічний ефект внаслідок реалізації цих інвестицій, якщо проектна дисконтна ставка становить 10%. Результати розрахунків оформіть у вигляді таблиці (табл. 1).

Методичні вказівки до вирішення завдання

Економічний ефект від реалізації інвестицій являє собою різницю між загальною сумою дисконтованих чистих грошових припливів за всі періоди часу й величиною інвестиційних витрат. Проект можна прийняти, якщо в результаті його реалізації підприємство одержить позитивний економічний ефект. Процес конвертування планованих до одержання в майбутніх періодах коштів у їхню поточну вартість треба здійснювати з використанням таблиці стандартних значень PVIF.

Таблиця 1

Оцінка економічної ефективності капітальних вкладень

Період часу, років	Грошовий потік, тис. грн.	Фактор поточної вартості, коеф.	Поточна вартість, тис. грн.
0			
1			
2			
3			
...			
10			

Завдання 3

Підприємство планує модернізувати устаткування одного із своїх підрозділів. Обсяг інвестиційних витрат оцінюється в 230 тис. грн. У результаті цих заходів очікується одержати грошовий дохід протягом 6 років в розмірі 58 тис. грн. Наприкінці четвертого року планується додатково вкласти кошти в розмірі 60 тис. грн. на проведення планових заходів з капітального ремонту основних фондів. Ліквідаційна вартість устаткування наприкінці шостого року становитиме 70 тис. грн. Визначте поточну вартість грошових потоків щорічно й економічний ефект від реалізації даного проекту, якщо дисконтна ставка становитиме 10%. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Завдання 4

Підприємство планує встановити нову технологічну лінію з випуску промислової продукції. Вартість устаткування становить 15 млн. грн., строк експлуатації лінії - 6 років.

На підставі даних про грошові потоки інвестиційного проекту, поданих у табл. 3, визначте чистий наведений ефект від реалізації проекту й обґрунтуйте доцільність ухвалення інвестиційного рішення.

Таблиця 3

Грошові потоки інвестиційного проекту	
Період часу, років	Грошовий потік, тис. грн.
0	-15000
1	2900
2	2500
3	4100
4	4350
5	4450
6	3500

Методичні вказівки до вирішення завдання

Розрахунок чистого наведеного ефекту можна зробити за формулою

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - IC,$$

де P_k — річні грошові надходження протягом n років;

IC — стартові інвестиції;

i — ставка порівняння.

Якщо проект припускає послідовне інвестування фінансових ресурсів протягом декількох років, то для розрахунку використовується наступна формула

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - \sum_{j=1}^m \frac{I_j}{(1+i)^j},$$

де I_j — річні інвестиції протягом m років.

Слід зазначити, що при прогнозуванні доходів за роками необхідно враховувати всі види надходжень як виробничого, так і невиробничий характеру, які можуть бути пов'язані з даним проектом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Тема: Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестицій

Аудиторний час – 2 год.

Завдання 1

Використовуючи дані табл. 5, визначте показник чистого наведеного ефекту проекту, якщо дисконтна ставка становить 15%, а також розрахуйте внутрішню норму рентабельності проекту. Зробіть висновки про доцільність реалізації інвестиційного проекту.

Таблиця 5

Грошові потоки інвестиційного проекту

Період часу, років	Грошовий потік, тис. грн.
0	-11000
1	5100
2	3400
3	3550
4	3550
5	4690

Методичні вказівки до вирішення завдання

Внутрішня норма прибутковості характеризує максимально припустимий відносний рівень витрат, які можуть бути зроблені при реалізації даного проекту. При оцінці інвестиційного проекту інвестор повинен порівняти отримане для даного проекту значення внутрішньої норми прибутковості (*IRR*) з «ціною» притягнутих фінансових ресурсів (*CC*).

Використання цього методу на практиці зводиться до послідовної ітерації, за допомогою якої перебуває дисконтний множник, що забезпечує рівність $NPV = 0$.

Розрахунковим шляхом вибирають два значення коефіцієнта дисконтування $V_1 < V_2$, таким чином, щоб в інтервалі (V_1, V_2) функція $NPV = f(V)$ змінювала своє значення з «+» на «-» або навпаки.

Далі використовують формулу

$$IRR = i_1 + \frac{NPV(i_1)}{NPV(i_1) - NPV(i_2)} \times (i_2 - i_1),$$

де i_1 — значення відсоткової ставки в дисконтному множнику, при якому

$$f(i_1) < 0 \text{ (або } f(i_1) > 0),$$

i_2 — значення відсоткової ставки в дисконтному множнику, при якому

$$f(i_2) < 0 \text{ (або } f(i_2) > 0).$$

Точність обчислень зворотна довжині інтервалу (i_1, i_2) . Найкращий результат досягається при мінімальній довжині інтервалу (1%).

Завдання 2

Підприємство розглядає кілька варіантів інвестиційних проектів з придбання промислового устаткування.

Капітальні вкладення по кожному проекту становлять 300 тис. грн. На підприємстві використовується прямолінійний метод амортизації основних фондів у розмірі 20% за рік. До кінця п'ятого року залишкова вартість проектного устаткування за всіма варіантами проектів дорівнюватиме нулю, й не передбачається наявність ліквідаційних грошових потоків. Величина грошових припливів за інвестиційними проектами подана в табл. 10.

Рентабельність фінансово-господарської діяльності підприємства становить 22%.

Визначте щорічну величину прибутку за кожним проектом, середньорічний прибуток кожного проекту, а також оцініть привабливість запропонованих інвестиційних проектів, використовуючи показник коефіцієнта ефективності інвестицій.

Таблиця 10

Грошові потоки й прибуток інвестиційних проектів, тис. грн.

Період часу, років	Проект А		Проект Б		Проект В	
	Грошовий потік	Прибуток	Грошовий потік	Прибуток	Грошовий потік	Прибуток
1	180		60		120	
2	150		90		120	
3	120		120		120	
4	90		150		120	
5	60		180		120	

Методичні вказівки до вирішення завдання

Коефіцієнт ефективності інвестицій (*ARR*) розраховується за формулою

$$ARR = \frac{PN}{0,5(IC - RN)},$$

де *PN* — величина середньорічного прибутку, грн.;

RN — величина середніх інвестицій, грн.

Величина середньорічного прибутку встановлюється шляхом підсумовування прибутку за всі роки реалізації проекту й розподілу даної суми на кількість років його реалізації. Середня величина інвестицій розраховується шляхом розподілу вихідної суми капітальних вкладень на дві, якщо передбачається, що після закінчення строку реалізації аналізованого проекту всі капітальні витрати будуть списані. Якщо ж допускається наявність ліквідаційної вартості, то її величина повинна бути виключена.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Виконання рубіжної контрольної роботи №1

Аудиторний час – 2 год.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ №7, 8

Тема: Суб'єкти інвестиційної діяльності

Аудиторний час – 4 год.

Завдання 1

За даними табл. 1 зробіть порівняльний аналіз інвестиційної привабливості взаємовиключних проектів. Назвіть переваги й недоліки представлених показників. Укажіть, за яким критерієм необхідно оцінювати інвестиційну привабливість альтернативних проектів. Визначте, які з показників оцінки мають властивість адитивності. Зробіть висновки про доцільність реалізації проектів.

Таблиця 1.

Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів

Показники	i = 10%		i = 16%	
	Проект А	Проект Б	Проект А	Проект Б
Строк окупності, років	2,2	3,5	2,2	3,5
Дисконтний строк окупності, років	2,6	4,3	2,8	4,8
Чистий наведений ефект, млн. грн.	164,4	163,0	104,2	83,3
Внутрішня норма рентабельності, %	30	25	30	25
Індекс рентабельності, коеф.	1,7	1,73	1,52	1,39

Завдання 2

За даними табл. 1 зробіть порівняльний аналіз привабливості двох інвестиційних проектів, використовуючи такі показники: строк окупності, дисконтний строк окупності, чистий приведений ефект, індекс рентабельності інвестицій. Для всіх проектів ціна інвестованого капіталу дорівнює 10%.

Зробіть висновок про доцільність інвестування проектів.

Назвіть переваги й недоліки використовуваних показників оцінки ефективності інвестицій.

Укажіть критерій оцінки, який є кращим при визначенні інвестиційної привабливості альтернативних проектів.

Таблиця 1.

Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів

Варіанти інвестиційних проектів	Початкові інвестиційні витрати	Чистий грошовий потік по роках, млн. грн.		
		1	2	3
Проект А	-350	180	180	240
Проект Б	-590	340	290	230
Проект А+Б	-940	520	470	470

Завдання 3

Порівняєте за критеріями чистого наведеного ефекту й внутрішньої норми рентабельності два проекти, якщо вартість капіталу становить 13%. Вихідні дані подано в табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні дані для оцінки інвестиційних проектів

Проект	Грошові потоки по роках, тис. грн.				
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
А	-20000	7000	7000	7000	7000
Б	-25000	2500	5000	10000	20000

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 9, 10

Тема: Оцінка інвестиційних якостей та ефективності інструментів фондового ринку

Аудиторний час – 4 год.

Завдання 1

Фірма планує інвестувати в основні фонди 60 млн. грн., вартість джерел фінансування капіталу становить 10%. Розглядаються чотири альтернативних проекти з потоками платежів, поданими в табл. 22.

Складіть оптимальний план розміщення інвестицій у випадку, якщо проекти піддаються поділу.

Таблиця 22.

Вихідні дані для складання оптимального плану розміщення інвестицій

Проект	Грошові потоки по роках, тис. грн.				
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
А	-35000	11000	16000	18000	17000
Б	-25000	9000	13000	17000	10000
В	-45000	17000	20000	20000	20000
Г	-20000	9000	10000	11000	11000

Методичні вказівки до вирішення завдання

При наявності вибору декількох привабливих інвестиційних проектів і при існуючому обмеженні фінансових ресурсів для інвестування виникає завдання оптимального розміщення інвестицій. Якщо проекти піддаються дробленню, то передбачається реалізація ряду з них у повному обсязі, а деяких — тільки в частині їхньої вартості. При цьому загальна сума, спрямована на реалізацію проектів, не повинна перевищувати ліміт коштів, призначених для інвестування.

Для вирішення завдання просторової оптимізації в цьому разі необхідно розрахувати індекси рентабельності по кожному проекту й ранжувати проекти за ступенем убуття показника індексу рентабельності. До реалізації приймаються перші N проектів, сума інвестицій в які не перевищує встановленого ліміту коштів.

Залишок фінансових коштів інвестується в черговий проект, але не в повному обсязі, а в межах певного ліміту.

Для кожного обраного проекту визначається частка, що включається в інвестиційний портфель. Визначається чистий наведений ефект для кожного проекту з урахуванням частки інвестицій, включених в інвестиційний портфель, і чистий наведений ефект від реалізації комбінації проектів. Результати рішення необхідно оформити у вигляді таблиці (табл. 23).

Таблиця 23

Оптимальний план розміщення інвестицій у випадку, якщо проекти піддаються дробленню

Проект	Сума інвестицій, тис. грн.	Частина інвестицій, що включається в інвестиційний портфель, %	Чистий наведений ефект, тис. грн.

Завдання 2

За даними попереднього завдання складіть оптимальний план розміщення інвестицій для випадку, коли проекти не піддаються діленню.

Методичні вказівки до вирішення завдання

Якщо інвестиційні проекти не піддаються діленню і можуть бути прийняті до реалізації тільки в повному обсязі, то щоб знайти оптимальну комбінацію проектів переглядають різні варіанти їх поєднань. Варіант, при реалізації якого досягається максимальний сумарний чистий наведений ефект, вважається оптимальним.

Результати рішення слід оформити у вигляді таблиці (табл. 1).

Таблиця 1.

Оптимальний план розміщення інвестицій у випадку, якщо проекти не піддаються дробленню

Варіанти поєднання	Сумарні інвестиції, тис. грн.	Сумарний чистий наведений ефект, тис. грн.
A+B		
A+B		
A+Г		
...		

Завдання 3

Підприємство планує інвестувати в основні фонди 100 тис. грн. Розглядаються чотири варіанти інвестиційних проектів (А, Б, В, Г), інформацію про суму інвестицій і чистий наведений дохід яких подано в табл. 1.

Таблиця 1.

Вихідні дані для вирішення завдання по варіантах

Показники	Варіант для рішення				
	1	2	3	4	5
Сума інвестицій, тис. грн.:					
- проект А	25	50	44	67	22
- проект Б	44	54	70	41	45

- проект В	33	20	23	12	51
- проект Г	21	70	49	57	10
Чистий наведений ефект, тис. грн.					
- проект А	13	21	20	31	11
- проект Б	15	13	18	15	18
- проект В	16	18	2	8	26
- проект Г	8	9	21	21	4

Необхідно:

1.Скласти оптимальний план розміщення інвестицій з використанням методу просторової оптимізації у випадках, якщо:

—проекти піддаються діленню;

—проекти не піддаються діленню.

2.Скласти оптимальний план розміщення інвестицій на два роки з використанням методу тимчасової оптимізації інвестицій, якщо розмір інвестицій першого року не повинен перевищувати 80 тис. грн.

3. Розрахувати сумарну величину чистого приведенного доходу від реалізації обраних проектів.

Завдання 4

Компанія розглядає можливість купівлі обладнання для виробництва цементу. Це обладнання коштує 1000 доларів США і очікується, що воно має термін використання три роки. Оцінювання щорічного доходу не можна визначити точно, так як дохід залежить від стану будівельної галузі.

Передбачається, що галузь може мати ажіотажне піднесення, нормальний стан, стан занепаду. Для оцінювання проектів компанія використовує дисконтну ставку 10 %.

Стан галузі	Рік			
	0	1	2	3
Піднесення (1)	-1000	500	700	980
Нормальний (2)	-1000	500	600	700
Спад (3)	-1000	300	300	250

За оцінюванням певної незалежної організації, що прогнозує розвиток будівельної індустрії, ймовірності трьох станів цієї галузі такі:

<u>Стан</u>	1	2	3
<u>Ймовірність</u>	<u>0,20</u>	<u>0,60</u>	<u>0,20</u>

Визначте очікувану чисту поточну вартість (NPV) проекту, чи може цей проект бути прийнятим компанією?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема: Рух інвестицій

Аудиторний час – 2 год.

Завдання 1

Фінансування інвестиційного проекту здійснюється за рахунок додаткового випуску звичайних і привілейованих акцій, а також за рахунок залучення позикових коштів. Розрахуйте середньозважену вартість інвестиційного капіталу, використовуючи дані табл. 1.

Таблиця 1

Структура й ціна інвестиційного капіталу

Джерела фінансування	Частка в загальному обсязі фінансування, %	Ціна окремих джерел фінансування, %
Прості акції	50,0	32,0
Привілейовані акції	5,0	24,5
Позиковий капітал	45,0	20,0

Методичні вказівки до вирішення завдання

Для оцінки вартості інвестиційного капіталу використовується показник — середня зважена вартість інвестиційного капіталу (WACC), значення якого встановлюють за формулою

$$WACC = d_1 \times k_1 + d_2 \times k_2 + d_3 \times k_3,$$

де k_1 — ціна власного капіталу, сформованого за рахунок випуску простих акцій, коеф.;

k_2 — ціна випуску привілейованих акцій, коеф.;

k_3 — ціна позикових коштів фінансування, коеф.;

d_1, d_2, d_3 — частка відповідних джерел коштів у загальному обсязі фінансування, коеф.

Підприємство може приймати будь-які інвестиційні рішення з рівнем рентабельності не нижчим від поточного значення ціни інвестиційного капіталу.

Завдання 2

Підприємство розглядає кілька варіантів фінансування в інвестиційний проект. Фінансування планується здійснювати за рахунок додаткового випуску звичайних і привілейованих акцій, а також за рахунок залучення позикових коштів.

Структура капіталу й ціна окремих його компонентів у розглянутих варіантах подані в табл. 1.

Виберіть найбільш ефективний варіант фінансування інвестиційного проекту, розрахувавши середньозважену вартість інвестиційного капіталу.

Як саме ціна джерела фінансування впливає на середньозважену вартість капіталу?

Таблиця 1

Вихідні дані для вирішення завдання

Джерела фінансування	Варіанти фінансування				
	1	2	3	4	5
Сума фінансування всього, тис. грн., у тому числі:	250	250	250	250	250
Прості акції					

- ринкова вартість, тис. грн.	120	120	120	180	30
- ціна джерела фінансування, %	18	21	14	18	18
Привілейовані акції					
- ринкова вартість, тис. грн.	20	20	20	30	180
- ціна джерела фінансування, %	11	14	9	11	11
Позиковий капітал					
- сума, тис. грн.	110	110	110	40	40
- ціна джерела фінансування, %	22	24	18	22	22

Завдання 3

Інвестор розглядає привабливість інвестиційного проекту, потенційного до реалізації. Оцініть проектний інвестиційний ризик методом аналізу чутливості, використовуючи табл. 1. Для цього потрібно:

1. Розрахувати чистий приведений ефект від реалізації проекту з використанням очікуваних, песимістичних та оптимістичних значень.

2. Визначити чутливість проектного чистого наведеного ефекту до змін в оцінці базових показників за їх найкращим й найгіршим значеннями.

3. Проаналізувати чутливість проекту за умови, що попит на вироблену продукцію характеризується одиничною еластичністю (деяке відносне зниження (збільшення) ціни спричинює таке саме відносне збільшення (зниження) попиту, то коефіцієнт еластичності дорівнює 1). Зробіть висновки.

Методичні вказівки до вирішення завдання

Аналіз чутливості інвестиційного проекту передбачає в ході розрахунку *NPV* поперемінне використання кожного показника в його песимістичній та оптимістичній оцінці, тоді як інші показники приймають в розрахунок за їхніми очікуваними значеннями.

Таблиця 1

Вихідні дані для аналізу чутливості інвестиційного проекту

Показники	Значення показників			Величина проектного NPV по кожному сценарію	
	Песимістичне	Очікуване	Оптимістичне	Песимістичне	Оптимістичне
Обсяг продаж за рік, шт.	130	160	185		
Ціна одиниці продукції, грн.	9000	11250	13500		
Змінні витрати на виробництво одиниці продукції, грн.	8000	7500	7000		
Постійні витрати за рік, грн.	300000	240000	200000		
- у тому числі амортизація	100000	100000	100000		

основних фондів, грн.					
Інвестиційні витрати, грн.	1500000	1250000	1250000		
Ставка податку на прибуток, %	20	20	20		
Дисконтна ставка, %	14	10	10		
Строк реалізації проекту, років	3	4	5		

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

Тема: Інноваційна форма міжнародних інвестицій

Аудиторний час – 2 год.

Завдання 1

Оцінити інвестиційний проект, що має такі параметри: стартові інвестиції – 8000 тис. грн.; період реалізації – 3 роки; грошовий потік по рокам (тис. грн.): 4000, 4000, 5000.

Оскільки фірма має декілька джерел коштів (див. табл. 1), слід спочатку визначити середньозважену ціну капіталу WACC.

Розрахунок грошового потоку для обчислення показників ефективності проекту (NPV та PJ) рекомендовано проводити за допомогою табл. 2.

Таблиця 1

Джерела коштів і очікувана доходність

Джерела коштів	Доля (d),%	Очікувана доходність, %
1. Нерозподілений прибуток	2,8	15,2
2. Привілейовані акції	8,9	12,1
3. Прості акції	42,1	16,5
4. Запозичені кошти	46,2	18,6
Всього	100	

Таблиця 2

Розрахунок грошових потоків

Роки	Коефіцієнт дисконтування за ставкою _____ %	Грошовий потік, тис. грн.	Дисконтований грошовий потік, тис. грн.
0		- 8000	- 8000
1		4000	
2		4000	
3		5000	

Завдання 2

Визначте за допомогою методу еквівалента певності, чи прийнятний проект із такими даними (див. табл. 1).

Таблиця 1

Вихідні дані

Рік	Грошовий потік від проекту, дол.	Фактор еквівалента певності
1	2000	0,93
2	3000	0,91
3	4000	0,80

4	8000	0,75
---	------	------

Початкові інвестиції - 15 000. Дисконтну ставку прийняти на рівні 8%.

Вирішення рекомендовано проводити за допомогою табл. 2.

Таблиця 2

Розрахунок теперішньої вартості

Рік	Грошовий потік, дол.	Фактор еквівалентності певності	Безпечний грошовий потік, дол.	Процентний фактор теперішньої вартості за 8%	Теперішня вартість безпечного грошового потоку, дол.
1					
2					
3					
4					
Теперішня вартість за 8%					

Завдання 3

Підприємство розглядає інвестиційний проект: доцільність придбання нової технологічної лінії. Майбутній термін експлуатації – 5 років. Інвестиції вкладаються всі одразу в період 0. Знос на обладнання обчислюється за методом рівномірної амортизації.

Податок на прибуток складає 25%.

Інвестиції здійснюються за рахунок власних коштів.

У табл. 1 наведені вихідні дані щодо задачі.

Вирішення задачі слід проводити за допомогою табл. 2.

Визначити:

- чисту теперішню вартість інвестиційного проекту (ЧТВ або NPV);
- індекс прибутковості інвестиційного проекту (ІР або PI);
- період окупності.

Таблиця 1

Вихідні дані щодо визначення показників доцільності інвестування

Показники	Значення показника
1.Вартість технологічної лінії (первісні інвестиції), тис. грн.	15000
2. Виручка від реалізації продукції, тис. грн. Роки:	
1-й	10200
2-й	11100
3-й	12300
4-й	12000

5-й	9000
3. Річна норма амортизаційних витрат, %	20
4. Поточні витрати першого року, тис. грн.	5100
5. Майбутній зріст поточних (експлуатаційних) витрат, щорічно, %	4
6. Ставка прибутковості інвестицій, %	14

Таблиця 2

Визначення доцільності інвестування

Показники	1 - й рік	2 - й рік	3 – й рік	4 – й рік	5–й рік
1. Обсяг реалізації, тис. грн.					
2. Поточні (експлуатаційні) витрати, тис. грн.					
3. Амортизаційні витрати, тис. грн.					
4. Податковий прибуток, тис. грн.					
5. Податок на прибуток, тис. грн.					
6. Чистий прибуток тис. грн.					
7. Грошовий потік , тис. грн.					

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 13

Виконання рубіжної контрольної роботи №2

Аудиторний час – 2 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

№ з/п	Підручники, навчальні посібники	Кількість примірників у бібліотеці або на кафедрі для базової літератури
Базова		
1.	Інвестиційна діяльність регіону в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз та напрями активізації : монографія / М.С. Лугова, І.О. Цимбалюк, Н. В. Павліха. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 242с.	електронний варіант
2.	Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід / за ред. М.П. Денисенка, Л.І. Михайлової : монографія. 2023. 1050 с.	електронний варіант
3.	Селіверстов В.В. Інвестування : підручник. Вид-во : Університетська книга. 2023. 480 с.	електронний варіант
4.	Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. Омеляненко В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. Суми, 2022. 280 с.	електронний варіант
5.	Хадарцев О. В. Портфельні теорії управління фінансовими інвестиціями. Полтава : ПолтНТУ. 2022. 132 с.	електронний варіант
Додаткова		

6.	Про інвестиційну діяльність : Закон України №1560-12 від 09.11.2013 редакція від 20.10.2019
7.	Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України №2299-III від 15.03.2001 редакція від 06.01.2018
8.	Про захист іноземних інвестицій на Україні : /Закон України №1540-ЧП від 05.10.1991
9.	Славкова А. Інвестиційна привабливість України: реалії в умовах війни та перспективи повоєнної відбудови. Економіка та суспільство. 2023. №56. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081
10.	Цаль-Цалко Ю.С., Нагірняк М.Ф. Українські перспективи іноземного інвестування: стан, об'єкти, контролювання бізнесу та облік. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 4. С. 39-47.
11.	Різник Д.В. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. Економіка та суспільство. 2023. №48. С. 2524-2572. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2244
12.	Plyaskina A.I., Pigol K.V. Features of enterprise management using scientific methods of international management. Економічні інновації. Том 23, № 3(80). Збірник наукових праць. Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2021. С. 286-290. URL: http://ej-journal.com/index.php/journal/issue/view/20
13.	Фомішина В.М., Пляскіна А.І., Федорова Н.Є., Резанов М.Є. Вплив зовнішнього середовища приймаючих країн на управлінські рішення про товарний експорт бізнес-одиноць. Науковий вісник Херсонського державного університету 2022. Вип. 45. С. 5-13. URL: http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/70
14.	Plyaskina Alona, Ohorodnyk Ryslan, Ohorodnyk Tetiana. Formation of innovative-investment approach in management of foreign economic activity of transport industry companies. Вісник Хмельницького національного університету 2022. № 1С. 175-177. URL: http://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2022
15.	Plyaskina A.I., Yakymchuk T.V., Ziubanov H. Research of the management of international corporate business units based on the use of international factors of economic growth (based on the example of consulting services). Вісник Хмельницького національного університету 2023.
16.	Дроботенко А., Боярчук А.І. Проблеми і перспективи розвитку міжнародного бізнесу в Україні: на прикладі інвестиційної діяльності // Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України: Матеріали шістнадцятої Міжвузівської науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів (4-5 квітня 2020 р.). Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2020. С. 47-48

17.	Русал В.С., Боярчук А.І. Чи варто інвестувати у розвиток інтеграційного розвитку служб кібербезпеки? Міжнародний досвід // Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України: Матеріали шістнадцятої Міжвузівської науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів (4-5 квітня 2020 р.). Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2020. С. 42-441
18.	Вакуляк О.С., Боярчук А.І. Особливості та перспективи розвитку інвестиційної діяльності підприємств у світі та Україні // Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України: Матеріали шістнадцятої Міжвузівської науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів (4-5 квітня 2020 р.). Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2020. С. 4-6
19.	Чабанов Д.В., Пляскіна А.І. Інвестиційний аналіз у системі фінансового менеджменту // Міжнародні економічні відносини в умовах нестабільного глобального розвитку: Матеріали п'ятої Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених, аспірантів та студентів (30 листопада 2020 р.). Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2020. С. 75-77.
20.	Якимчук Т.В., Пляскіна А.І. Особливості розподільної функції міжнародних фінансів: на прикладі виноробних підприємств. Science and Practice: Implementation to Modern Society: Scientific Collection «InterConf», (39): with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference (December 26-28, 2020). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2020. S. 256-262. URL: https://www.interconf.top/documents/2020.12.26-28.pdf
Фахові періодичні видання	
21.	Вісник КНТЕУ URL: http://visnik.knteu.kiev.ua/
22.	Міжнародний науково-практичний журнал «Товари і ринок». URL: https://tr.knteu.kiev.ua/

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Інформація та новини у сфері фінансово-інвестиційно діяльності та податків.
URL : [http:// www.finclub.kiev.ua/](http://www.finclub.kiev.ua/)

2. Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.
URL : [http:// www.eir.com.ua/ua](http://www.eir.com.ua/ua)

3. Moody's Investors Services. URL : [http:// www.moody.com](http://www.moody.com)

4. Стан інвестиційної діяльності в Україні URL :
<https://me.gov.ua/documents/list?lang=uk-ua&tag>